

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szerkesztési részét illető minden közlemény, valamint hirdetések a közlési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adtnak vissza.	FELADÓ SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, CUVÉD.	Nyitlertéri ozkikkek sorozatát 40 fillérért közöltéknek. Egyes lap ára 20 fillér.	Hirdetési díj: Egész évre 3 kor. (Kálfolásra) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 3 kor. Hirdetési díjak a legelőzőbbban számláztatnak
--	---	--	--	---

Vörösmarty Mihály.

Iskolák, egyesületek, irodalmi és olvasóköri, városok és községek nagy ünnepeket rendeztek e hónap elején, mint Vörösmarty Mihály születésének évfordulóján mindentel felhangzott a „Hazádnak rendületlenül“, melyet a közbőség állva és nagy lelkesültséggel énekelt és hallgatott végig.

Pusztá-Nyéken, Fejérmegyében 1800. december hó 1-én született a magyar reform korszak egyik legnagyobb költője s általában a magyar költői irodalomnak egyik legkiválóbb alakja.

Vörösmarty sziltesével a magyar irodalom egere egy csillag vonult fel, mely fényével nemcsak a jelent világította be, hanem elhatolt a meszsi jövőre képes homályába, melynek fénye nem gyöngül, hanem az idő haladtával folyton ragyogóbbá, tündöklőbbé válik.

Bölcsjénél ott állott a nemzeti Geniusz s folyton mellette maradt, hogy hatalmas tollával annyi használjon hazájának, nemzetének, mint talán költő sem előtte, sem utána sohasem.

Éppen azért az ünneplés általános, újjong, lelkesül és lelkesít mindenki, ugy az előregedett aggastyán, mint a gondolkodni kezdő gyermek, férfi és asszony egyaránt.

A „Zalán futása“-val lépett az irodalom terére, melyben a honfoglalást, Árpádot, ennek párducz-kacagányos vitézeit énekelte meg.

A „Késérgő szerelem“-nek megjelenése óta könyv nem hatott annyira a korra, mint Zalán futása, de a míg az első csak azt tűntette fel, hogy a magyar nyelv a költészetre is alkalmas, addig a második nagy elhatározásokat fakasztott és nagy cselekvekre sarkalt.

„Zalán futása“-nak gyönyörű festései, megragadó lírai helyei s mindenek felett hexaméteres nyelvének páratlan bja, árnyalata és zenéje valami új, eddig szokatlan ünneplésnyire tették emvet költészettünkben. Irodalmi és nemzeti jelentőségét a magyar költői nyelv megalkotása és a hazafias érzés rendkívül mély kifejezése adta meg. Átment volt e mű a klasszicizmusról a romantizizmusra, formája a hexaméter s előadásának sok vonása klasszikus volt, képelete, alakja és hangja romantikus.

Zalán futását követték hazafias és szerelmi költeményei, eposzai és romantikus drámái, a melyek maig is páratlanul álló bájos nyelven beszélnek. E műveiben sok a szép részlet, különösen, nyelvük és verseléstük hasonlíthatlan a magyar dráma irodalomban.

Annak a hazafias mozgalomnak, lelkésedésnek, hitnek és töltvágynak, melyet Széchenyi ottolt a nemzetbe, ő volt minden költőink között a legkéesszöbbsz kifejezője s egészen Petőfigig nem tett az egész nemzetre egy költőnek sem oly hatást, mint Vörösmarty, mindig mely nemes és magasatos hazafi érzésével.

Vörösmarty egy történelgi rendkívül fontos korszaknak volt legnagyobb költője, irodalom történelgi is korszakok alak, ő egyesítette a sokféle költői irányt s teremtette meg a magyar költői nyelvet, esztétikai szempontból pedig nagyszabású és változatos költői szemlélet, fantáziájának pazarszerű játékával és hangulatainak megazsárolt, finom árnyalataival és átmeneteivel. Nyelve öröklé gyönyörűség forrása és tanulmány tárgya marad.

Vörösmarty kiváló hatásának jellemzésére, álljon itt Wlassics Gyula kulturuszminiszter beszéde, melyet a kormány nevében a székesfejérvári ünnepélyen mondott:

„A magyar kormány is elhozta korsoruját, hogy fölemelt lélekkel áldozzon halhatatlan költői Geniuszoknak. Ki ne tudná, hogy költészettel csodás ereje a korszakok teit hatalmával nyult be nemzetünk történetébe? Ki ne tudná, hogy a mult diadóságán keltett lelkésdéssele ottall uj életet, uj reményt, uj ideálokat e nemzetbe?

Költészettel a nemzeti cselekedet hatásával buzdította alapvető munkára az újazsúlletési korszak nemzedékét. Minden idők nemzedékét pedig az eszményiség örök szépségeivel boldogította.

Ragyogóvá, elbájoslóvá, fenségesen, erőteljesse tette a nemzet legféltékényebben őrzött kincsét: nyelvét, — fölemeltet, meggazdagított a magyar nép egész lelkét. Ezért szentély nekünk a költészeted, — hova napi küzdelmeink, vizsgálkodásaink, érdeklarzaraink küzdelméből menekülve, a magyar nemzet összeforraszt, mindent kibékítő ideájában egyesülünk. Költészettünk vörösmarty, mely a mult diadóságából sarjadzik s a jövő nagy reményeit ragyogtatja felénk, lerombol köztünk minden választalat, mint előitélet vagy meggyöződés, hit vagy tudás, rang vagy foglalkozás közénk gördit. Igen! Mert te a magyar nép egész lelkét hódította meg.

Te a magyar nép egészének jöletté ki a nagy összretartó észlokat, a soha el nem homályosuló eszményeket. A mi csak szép, nemes, fölemelő van a magyar léleken: az mind kifejeztét

nyert költészettel ékezzölésében. De adtál a nemzetnek két szózatot is. Egyikkel — Zalán futása — felráztad az alvó nemzetet; a másikkal — „Rendületlenül“ — ébren tartod a felébresztett nemzetet.

Te áldozol igazán ki nem alvó tüzzel az eszményi hazaszeretnek méltóbban nem ünneplhettek, mint ha a legett korsorhoz odatűzöl milliók lelke óhajtsát: Örök Isten, add, hogy a nép szívében és ajkán az idők végtelenségéle élő imádság áldása lebegjen nemzetünk munkáján, hazánk jövőjén!

Emléked mai nemzeti ünnepeán, minden milliók szíve egyesül, nagy lelkésdés, eszményi honszerelmedhez méltóbban nem ünneplhettek, mint ha a legett korsorhoz odatűzöl milliók lelke óhajtsát: Örök Isten, add, hogy a nép szívében és ajkán az idők végtelenségéle élő imádság áldása lebegjen nemzetünk munkáján, hazánk jövőjén!

A szabadelvűpárt szervekedése vármegyénkben.

Hosszu évek során ilyen mozgalmat nem ismertünk vármegyénkben, hogy szabadelvű párt létezik e vármegyében is, azt csak onnan tudtuk, hogy ciklusonként az országháza innen a vármegyénkből 2—3 szabadelvűpárti képviselő küldtetett fel.

A néppártnak rendkívül lázas pártalakítási törekvései azonban, melyek az ország más vidékeirel ide vármegyénkbe is elhatottak s az eddigi békes állapotot, az egyetértést megzavarni törekedtek, a szabadelvűpárt intézőit is felébresztették lethargikus álmukból és az annyira szükséges szervezkedés keresztülvitelére serkentették.

A „CSIKI LAPOK“ TARCZÁJA.

A nagy erdőn.

Vajlon mért lehet az? Mikor itthon járok, Egy szibongó érzés egy feltámad bennem, A borongó fenyves, vadgalamb bugása, Tarka vad virágok azell moolygása, Szent öröme gyújtják ábítózó lelkeim.

Vajlon mért lehet az? Mikor haza térek, A nagy erdő táján ugy reszket a lelkem, S mikor beérek a végső térföldem, S feltűnik a völgyben szülföldem képe, Szempillámon a könny fakadását érzem.

Vajlon mért lehet az? Mikor visszatérek, Pályát egyengetni a kék meszeségekbe, Ott az Ott bűdjénél feltámad a bánat, Minden kis idegen fájdalommal át hat, S nehéz felhó borul a holt örömekre!

Mért lehetne másért? Te egész honszerelmem, A te lázas munkád az az árva könyv cepp, S ott a szívem táján a viharzó bánat, A te hő asavára ujul s fél, feltámad, Most meg erősebben, mint ezéltől, régebb!

S van is oka rája, hisz e kerek földön, Hol csak morajlik a tarka élet árja, Hol foszik a pálna, örök dal a fény ébred A hol szemfédként a tél mindent elfed, A szép székelyföldnek sehol sincsen párja!

Mikor én meghalok, nem kívánok többet, Vigyetek haza a legdeszserű rögbe, Hol első bölcsőmnél szongó nótá járta, Az utolsójánk is ott legyen hazájá, Szívem talán tölle uj életet nyerne.

Ne hulljon könny értem, ne fakadjon bánat, Mikor ruhog a hant a fehér deszákra, Dobjátok egy csokort tarka vadvirágból, Csendüljön meg a lég egy mekely nótából, S es leas alvó szívem legsebb boldogságl!

Ist. Botár Bóna.

Őszi satak.

Irta: Dániel István.

Öreg ősz van már! A mint kimegyek az utcára, a nagy rombolás láttára, melyet a szent természet egy hónap alatt önmagán véghez vit, ugy elszorul a szívem. Ugy faj valami, a mint a lombtalan fákat nézegetem, melyeken csak emlékezésnek maradt meg egy-egy kopaszokód, elszárgult falevél.

Az utca néptelen; ádátlanul, sürű köd szállt alá a kőkoloszuszok közé s cispiós heged szél csapja meg arcomat. A mint így egymagamban elbolyongok a járatalon járdán, emmerengve a nagy természet csodás titkain s az élet misztikus legendáin, körlöttem minden oly szomorú. oly vigasztalanul szomorú. Bizony öreg ősz van már... öreg!

Messziről egy bus dal akkorjai ütök meg fülemet. Az egyes hangokból, miket a szello felém hajt, megismerem Beethovennek egyik nagyetül gyászindulóját. Minden hangja erős érzelmet, mely megragadja az embert, megváza a szívet.

Egyszerre csak megélelnék minden. Megnylnak az emeletek ablakai s kíváncsi női fejek kandikálnak le a ködös utcára, boval vagy meleg prémgallóikkal jól megrakottan, nehog megártson a cispiós ősz szél.

A sürű ködből már ki-kiszillag a rézkürtök fénye, majd tisztán kivetőd a óriási fekete néptömeg, mely felém közeleg. Hias ez temetés?... Szomorú temetés!...

Eldi a katonahanda megy, majd egy diaszásad, melyet egy leányarcu, kisirt asemi fiatal hadnagy vezet; olyan szomorú lassúsággal lépkednek a gyászinduló hangjára.

Ástán jön a gyászinduló! Rajta tömtelesen sok korsorú. Hat fekete lö vonja az egyszerű barna koporsót, melyen ott díszlel a kard és a csákó.

Utána egy meggörnyedt, egy összretört, ószakallú öreg ur — az édes apa.

Majd a zöld tollas generális, magasrangú, fényes egyruhájú katonatisztek, czillinderes, feketeuhás urak, öregek, fiatalok egyaránt, végül óriási néptömeg, mely ott van mindentel, hol szél a banda.

A köd pedig mind átlátszó és nyomasztóbb lesz, az ősz azél cispiósabb s vad féltelenséggel sodorja lábaink elé a zizegő, elszárgult faleveleket.

Ez a szomorúság oly fájdalommal vonz, beálló én is a tömeg közé.

Vajlon kit temettek? — Ah jó Uram — szóla meg mellettem egy kisirt szemű asszonyság — a kis hadnagy, a szép kis hadnagy... állt volt 22 éves a szégyénke... nagyon szeretett igen nagyon... nem is tudta tovább elviselni... astán tör... méreg... tovább nem folytathatta, zsebkendőjével sürű könnyeit törölgeti, míg hangját elfojtja a szögak.

— Szegény kis hadnagy — sohajtom én is. Egy férfi jón hozám, inkább öreg mint fiatal, ruházata félig meddig urias, torzozott zakára nem nagy bizalmat gerjeszt s rikító vörös nyakkendője éleken keri e nagy szomorúságból. Megragadja karomat és beszél:

— Látja jó uram, a társadalm... az emberek fölözeg gondolkodásomódja nap-nap után ádósatokat kíván... Rossz a levégó, a melyben állnak a melyet magunkba szívunk... Gonosz erkölcsök... iskolázatlan, gyenge jellemek... Nevelés, melyben nincs élet, nincs tartalom... a minden onnan fellirűl. A rosszul felfogott hivatás... s a tömtelesen egyéni érdek, mely békóba ver s nem válogat az eszközökben.

— Szegény kis hadnagy?... Szerelme? — De hát hová lett a töltő?... a szegény bakát hát kralcsárja?... a szűd bojt... a becsület... hová, hová?... — Eh hangyk hát! Irva vagyok: „As Isten nem ver botlalt!“ Az édes apja tekintélyes

ember, miért? — mert gazdag! De hogyan lett gazdag?... Hehehe. Ez astán a kérdés!... Emlekezem meg, igen jó emlékezem, a mikor sok-sok esztendővel ezéltől közénk telepedett. Nagyon szegény volt az Istenadta... köldus... valóságos köldus Uram, hehehe...

Oly viszatetöz volt ez a gunyos kacaja, majd hirtelen komoly lett — nagyon komoly! De hát ki ez a piros nyakkendő és ember, ki ily rettenetes dolgokról beszél nekem?... Ki ne ismerné őt?... Azt mondják hajdan igen sok baja volt a paragrafusokkal, migem a ndomány rámondta hogy — — — örült...

A temetőben vagyunk. A koporsót már levették a gyászokcsiról s elhelyezték a sir szelén, a lelkes beszentelt, elmondja imáját, a katonabanda eljázta a szomorú bucsudalt, a diaszásad tisztelő, a kisirt szemű kis hadnagy vezényelt: s egy hatalmas dördülés rázza meg a ködös levégőt.

A díszlövés — ez szel mindennek vége... A koporsót már elhantolták s a szerelme kis hadnagy pihen szépen, csendesen... és elfelejtje szerelem, szold és... minden!...

A tömgeben élénk a mozgólás, egymást taszigálva, majdnem agyonapósva siet ki ki előre, hogy helyet kaphasson. Mert a táborunk ur már ott áll az utcaszarakon s a magasrangú, fényes tiszt urak oda csoportosultak köréje.

Kérdődik a defilier-marsch! A kis hadnagy már megtörite könyves szemlet s a diaszásad áll a legsebb rendben, a jelentős elhangzott már, a banda rásendit egy ropogó indulóra s felhangzik a harsonya veszenyő: „Szászad jobbra néz!“

Kittűnően lépnek ezek a bakafuk, mintha csak szinórton huszák őket.

A táborunk ur megelégedetten bölint excellenciás fejével a tömeg újjong a fényes

Es meg is történt a múlt hó 29-én, a mint az lapunk más helyén olvasható.

A szervezkedés a legnagyobb komolyaggal, kiváló érdeklődés mellett vitetett keresztül.

Jelen voltak azon a három szabad-elvű párti országgyűlési képviselő, továbbá a vármegye csaknem minden közösségéből a befolyosabb emberek.

A szervezkedő gyűlés kihatásainban igen fontos határozatokat hozott.

Kimondta ugyanis, hogy a csikmegyei szabad-elvű párt a néppárti és minden más ellenséki mozgalmakkal szemben állást foglal az általában az országban, hogy a jog, törvény és igazság égése alatt a szabadelvű eszmék az egész vármegye területén diadalra jussanak.

E cséből elhatározatot, hogy a végrehajtó bizottságok a választókerületekben is, az egyes községekben a lehető rövid időn megalakítsanak. E végre már a szervezkedő gyűlés a kerületekbe elnököket és alelnököket küldött ki, kiknek utasításul adatott, hogy a végrehajtó bizottságokat községekben lehetőséggel azonnal, de legkésőbb a jövő év január hó 15-ig megalakítsák.

A megválasztott elnökök és alelnökök személyisége és ismert tevékenysége garanciát nyújt az iránt, hogy a szervezkedő gyűlés ezen irányu törekvései minden tekintetben sikerülnek fognak.

Kiegészítették a központi végrehajtó bizottságot is. A mi szintén nagyon lényeges és kívánatos volt. Hiszen a szabadelvű párt dolgainak intézése innen a központból kell, hogy történjen. Azon férfiak eddigi tevékenysége s általános ismert agilitása szintén biztosságot nyújt előre is a legnagyobb sikerre.

Hogy a néppárt által elhintett konolyanak és máslagnak hatását megsemmisítsék, elhatározatot, hogy népszerű iratokat szerkesztessenek, melyekkel a népet a helyzettől és különösen a néppárt káros határu törekvéseitől felvilágosítsák és a szabadelvű eszmék melletti törhetetlen kitartásra serkentésék.

Erre szerfelett nagy szükség volt, mivel a néppárt a községeket sok valótlansággal, üres ígéretekkel tartalmazó irataival elárasztotta.

Legnevezetesebb és legfontosabb határozata azonban a szervezkedő gyűlésnek az, hogy a vármegye törvényhatóságának már korábban hozott azon határozatához, mely szerint a képviselő választásoknál csak olyan érdemes egyéneket támogat és ajánl jelleltékül a kik körülkben élnek, itt gyökereznek, határozottan kitart.

Ugy halljuk, hogy a vármegye közönsége a fentebbi megnyilatkozásának személyes értelmével egy szökebb körű értekezlet már a jelöltek személyében is megállapodott s mind a négy kerületben olyan jelölteket állít fel, kik a jelöltségre már eddig tanusított utköződekkel teljesen érdemeseknek találtnak.

Mi a szabadelvű párt szervezkedő gyűlésének érélyes fellépésétől és fontos intézkedéseitől igen sokat várunk s megvagyunk győződve, hogy okos székely népünk, melyben a szabadelvű eszmék iránti hajlandóság mindig megvolt és jelenleg is meg van, teljes szívvel és lélekkel segítségére siet a szervezkedő gyűlés jókarratú törekvéseinek azokat egész tehetséggel és minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni fogja, hiszen már régen eljött az ideje annak, hogy Csikvármegyében csikiak intézkedjenek, saját ügyeiket minden idegen befolyástól menten maguk igazítsák.

A vármegye közvéleményének megnyilatkozásához való ilyen impozáns ragaszkodás egyben figyelmeztetésül szolgálhat azoknak is, kik, mint idegenek a törvényhatóság határozatának dacára is egyik vagy másik kerületben felkaraknak lépni, hogy itt nincs semmi keresnivalójuk és igen helyesen teszik, ha ideje korán más kerületekről gondoskodnak a maguk számára.

Hiszünk, reméljük és egyben elvárjuk vármegyénknek minden józanon gondolkodó polgáraitól, ki úgy a vármegye, mint a saját érdekeit szemlélve tartja, hogy a szabadelvű párt törekvéseit, nem hallgatva a cséből üres zavarká és ígéretekre, teljes erejével elfogadja segiteni és rajta lesz, hogy a vármegye hamisítatlan közvéleménye az egész vonalon érvényesüljön.

A kitartás cselhoz vezet; a szabadelvű polgárok, a józanon gondolkodó székelyek most ezt tartják szemük előtt.

— Széll Kálmán miniszterelnök válasza a csikmegyei szabadelvű párt hon. A múlt hó 29-én szervezkedő gyűléséről az elhatalosított gyűlésről írták az elnökök Bece Antal alispán urhoz következő későbbi beirat intézete.

Tisztelt Párt elnökség! Alakuló ülésükkel hozzáim intézett melegs hangu sürögnyűket nézve vére, nem mulasztatom el, hogy azév figyelmükért észinte köszönetemnek kifejezést ne adjak, hisztovítván egyuttal mindnyájukat, hogy a Székelyföld érdekeit és méltányos ohajtásait mindenkor készséggel támogatom s azok iránt meleg érdeklődéssel viselkedem.

Budapestben, 1900. évi november hó 30-án. Széll.

— A képviselőház ülésel. A képviselőház november hó 28-án tartott ülésében a közérdekű öntös esztornákról szóló javaslatot részletiben is tárgyalta s azután tudomással vette a kereskedelemlügyi miniszter azon jelentését, hogy a róma kienki vizeinál építésére az engedélyt megadta. A november hó 28-án tartott ülésben elfogadták a közérdekű öntös esztornákról szóló javaslatot harmadszor olvasásban. Azután hozzá fogtak a jövő évi költségvetés általános tárgyalásához. A vitát Neményi Ambrus előadta s a költségvetést minden oldalról lajmentette s azután azt elfogadásra ajánlotta. Utána Molnár János néppárti képviselő monddt hosszabb beszédet melyebb politikai érők és látható logiai rend nélkül. Természetes, hogy a költségvetést nem fogadta el. A november hó 29-én tartott ülésben Kosuth Ferenc szólt hozzá a költségvetéshez nagyobb szabású, tartalmasabb beszédben. Röviden uozrajzolta a függetlenségi párt politikai multját s a szabadságharozó egység napjainkig, azután kifejtette, hogy az osztrák zavarok tartósága és mélysége és a népek lelkében izó gyűlölet folytán a dualisztikus 67-iki forma nem lesz fenntartható s a birodalom két államát a perzsonál unió alapján kell berendezni. Követeli az önálló vámtörletet és önálló jogveznekot. A költségvetést nem fogadja el. E gyűlésben még beszélték Arányi és Mandel Pál a költségvetés mellett, az utóbbi hevesen támadta meg a néppártot, Komjáthi Béla pedig a költségvetés ellen. November 30-án a költségvetési vitát folytatták Juris Mihály kezdte a vitát. Haragzóval szólt a liberálismeről, mely szerint a népet hitében megrontotta. Vízszakvetelte az egyházakat a népnevelésért. A költségvetést természetesen nem fogadta el. Aszoth János szólt utazán a költségvetés mellett és Busz János a költségvetés ellen, utóbbi védelemben a néppártot a Mandel Pál támadásai ellen. Ülés végén Széll Kálmán kormány elnök indítványára elhatározták, hogy december 10-én a főrendi házzal együttes ülést tartanak, mely alkalommal a koronáért fogják megválasztani.

A csikmegyei szabadelvű párt szervezkedő gyűlése.

Múlt hó 29-én Csikvármegyében az Urkasszián nagyhalmán a szabadelvű párt szervezkedő gyűlést tartott, mely alkalmából a társulat-nyitón beszédet megtörtént részvételű közönséggel. A gyűlésen a következő jegyzőkönyvi megállapodások történtek, melyeket a jegyzőkönyv közönségek közléseivel mutatunk be.

Jegyzőkönyv. Felvettelt Csikvármegyében az urkasszián nagyhalmán 1900. november 29-én a csikmegyei szabadelvű pártnak mai napján tartott üléséről.

Jelen vannak: Dr. Egyedi Arthur, Dr. Györfly Gyula, Lázár M. nyhért orsz. gyűlési képviselő, Mikó Bálint, Bece Antal, Mihály Ferenc, Böjthy Endre, Molnár József, Dr. Fejér Antal Nagy Sándor, Dr. Csiky József, Nagy Imre, Fejér Sándor, Kovács János, Csikvármegyéből. Dr. Lázár János, Simon Balázs, Siska Kámetán, Lázár János, Csiki Dénes, Gy. Szentmiklósról. Dr. Szini János, Nagy Imre, Oláh Alajos Székelyről, Lőrincz Vilmos Alfaláról, Puskás Adóf, Gy. Ufalalról, Ferenczi István Gy. Tályesről Böjte Lajos, Kará Páter, Kará Mihály Szentdomokosról, Agoston, József Bára János, Márk János, Ferencz János, Szentamásról, Szekeres Péter, Kovács Péter, Kará István, Gergő Mihály, Szopos Ferencz Jenoalfalról, Szécs István, Gál Márton, Antal Gergely, Zsigmond István Danfaláról, Pál Ferencz, Antal Albert, Sándor Jókain, András Lázár Madaráról, Mánya Antal, Fodor Mihály, Fodor István Bákórcról, Sántos Lajos, Ambrus Balázs, Lázár Ferencz, Erős Miklós, Erős Ignác, Erdő György, Cserei Gyula, Ambrus Agoston, Demeter Dénes Szentmiklósról, Dr. Zakariás István, Deák Elek, Antal Domokos Szépviről, Kósa János Göröcsfalváról, Kopaöz József, Kósa György, Szécs András Szentmihályról, Kovács Simon Borszovából, Márkosa Dénes Vándorfalváról, Csizsér Pál Csobalfalváról, Albert Beniam Szentkirályról, Veres József Szentimronról, Lucz Jenéz Csótószegről, Bartha György, id. Imre Dénes, Éltér András, Lőrincz Pál, Ferencz József, Imeta Lajos, Kristó Ferencz, Péter István Tamásról, Poltyó Antal, Orbán Dénes Koszmaról, Pétéri Lajos, Kőhuta László, Földp János K. Ufalalról, Ambrus József Jakabfalváról, Balázs Sándor K. Imperből, Pálfi András K. Altízről, Andor Lajos, Balázs E. András, K. Felizből, Nagy József, Bartalvi Agost, Dr. Csizsér Miklós Szentmihályról, Gál György, Tamás Lajos Bánkfalváról, Tompos János, Tompos Pál, Fodor András, Márton Károly, Bosa Dénes, Gál Sándor, Miklós János, Bors Ferencz Szentgyörgyéről, Benedek Gábor, Ferencz Ignác Menaszáról.

Dr. Fejér Antal indítványozza, hogy az értekezlet alkalmán pártgyűlésű és Bece Antal alispán az elnöki szék elfoglalására kéréssek fől.

Az indítvány általános helyesléssel fogadlván, Bece Antal alispán az elnöki szék elfoglalására felkérte, a ki kijelenti, hogy mitán a párt elnöke Bakai Gaspar pines jelen be sürögnyűben való elfoglaltatását előre bejelentette, az elnökséget elfogadja a mai gyűlést elvárva, hogy az országgyűlési néppárt a vármegye egyes kerületiben már megittotta a mozgalmat, nyomtatványokkal elárasztotta a községeket, sőt egyes helyeken a városoktól irakvői kötelezettséget vesznek a rara névre, hogy néppárti jelöltek fognak támogatni. Ezen moz-

parád láttára, mert hát itt már vége van a szomorúságnak s a szerelmes kis hadnagy bus tragédiájának.

Mindörökké vége!

II. Ugy szeretem a magányt s azt a szomorú csendességet, mely itt a fejfák között a holtak birodalmában honol. Felségesen derűs s mégis hideg a nyugalom, mely az embert olyan csüdtőn és visszaretentően üdvözli valahányzor az ötrökre kiégett lelkek temetőjébe belép.

Béke van itten, de a sirtkertek halott békéje, melyre a mozgalmas világól jövő s a sivár életbeis oly mohón kapaszkodó ember életrege iszonyodva lézad fel.

Csend, szomorú vézetes csend mindenfelé s itt a halottak között csak a még frissen viruló koszorúk, illatos virágok, miket a kegyelet csak röviddel eselőtt — halottak napján — boszót ide, emléketeknek az élők... az örökké élő természetbe.

Szomorú csendesség! Ide nem hat el a szivbársári száj, mely ott lent folyik, az lézszellőm, kelmárvilágaysa, melyből már kivészet az ideál, a hit s mely áruba bocsát tudást, becstellet, szerelmet, vallást és mindent...

Ma vagyunk! S holnap?... ki tudja!...

Megint temetés! Nem fényes, éppen nem. Könnyen végeznak a koporsóval; hamarosan elhaoztolják, még be sem szenteltek, mert drága a papbér s a aszegény ember honnan venne a pénzt hozzá.

Jól van ez így is: Pihenni így is ideál... Gyászkeresztet sincsen, csak egy öreg, félhasakállni ember — lehet 80 éves, vagy talán több is — üllet át göröcsődön a festszében, fehér kis fakereztel.

Ruházata csupán foanlány, rongy, csak ott a szive táján maradt meg épen, tisztán s

nemzeti színű kokárdá, fején piros szegzővel bevont szürke sapka, szemében könny csillog s arczán a harci dicőség gloriája ragyog.

Sírni nem tud. Megdedte lelkét az ágyudákról, midőn a harczeveében sziszors nézett kamkerben szembe a halállal, ott a többi sárkányok között... akkor, a midőn a nemzeti dicsőségre s az utódot... a mi boldogságunkról volt szó.

Nem szól egyet sem, csak merőven nézi a frissen hantolt sirt, majd levezi piros szegélyű szürke sapkáját, s ezél meglebenlő hófehér, bosszu sírlelt és leborul a sírra.

A mint ezt a harcban edzett öregtet így látom, olyan különös késerség fogja el szívemet, könnyeimet nem tudm elfojtani s valamely úgy vonz — akaratlanul... Már ott térdelek az öreg mellett, levezem kalopotam s vele együtt mondom én is hangosan az imádságot: „Miatyánk, Uristen,..... és add meg nekünk a mi mindennapi kenyereinket...”

Tovább nem folytatja, már fel is állott, de megörnyedten mankós botjára támaszkodva csak a sirt nézi merőven. És beszél... Könyne nem csillog már szemében, nem sír, nem zokog, de a hang a hogan az ő beszéd fájdalmasabb, szivettőpőbb minden könyomlással, minden zokogással.

— Ne botránkozzék meg Uram! De látja, ez a mindennapi kenyér eszenbe juttatja az én végtelen nagy nyomorúságomat. Az unokám temettem el. Nem volt sem apja, sem anyja, én voltam az ő mindenije s volt az én mindenem, öregségem öröme, vigasztalója s mindennapi kenyereim megszerzője...

Fiatalt volt még, alig husz éves, örökké vigkedvű, erős munkabíró gyermek. Tegnap reggel még vigan ment a munkába... ott dolgozott a nagy építkezésnél... már a harmadik emeletet rakták... asztán lemarhat a magas állványról és most itt agyuszik örökre...

Minta kifáradt volna a beszédél, hangja mind gyöngébb, mind fájdalmasabb volt.

— És most itt állok egyedül, az unokám és mindennapi kenyereim nélkül, én a ki akkor...

Tovább nem folytatja. Leborult a sírhoz és mormolta tovább az imádságot: „...és bocsásd meg a mi vétkeinket...”

Nem is próbáltam megvigasztalni az öregtet, ott hagytam egyedül, hadd panaszojja ki magát az unokája sírján. Ott benn ugyanis elvezne gyenge hangja a nagy zajban, itt a temetőben, ebben a szomorú csendességben elkapja azt az özi szél s elviszi fel... fel a magasba.

Este van már! A mint hazafele indulok é szomorú helyről, lelkem nem tud szabadulni a sóttól képtől. Két ifju élet... két temetés. Kereseim az öszefüggést, a hasonlatot s mind élelebb az ellentét.

Erősakkal akarom visszafojtani, de gondolatim közt utat tör magának s meszsi előre nyargal a probléma, a nagy kérdés az — igazság!

Hol van hát az igazság?... Nem azt gondolom én, a melynek létezéséről a paragrafusok tesznek megközelíthetetlen vallomást, hanem azt a melyeknek ott kellene lennie a szivünkben, a még romlatlan, tisztá emberi lételeken.

S a mint így gondolokom, eszembe jut a „Két holttest” Valdés Lászlónak egy szomorú festménye, mely ott függ Sevilla egyik kolostorában örök időkre into példaul minden embereknek.

Ez idásem magamnak, a mint olvastam: „A rothadás szinte fozszorosakkáló levegőjében millió ferec esni egy koronas királyné és egy mitras püspöknek szemfedőbe csavar, bomlisanak induló két temetés. Ott nyüzsgönek a földi gyűlölet apró hóhérai a két hullán; ellepek orcsáikat, befurakodnak szájukba, orrukba s möhöz, virgoccsan csavarnak elő kiandú szemek gödréből... A háster-

ben koponyahalmak látszik, felette az utolsó ítélet méltikus mérlegével s e fenségesen komor jelmondattal: Finis Glorie Mundi...”

Nos hát jójüket emberek, gyönyörködjünk e képtben. És ti is, ti gazdagok, földi kincseket ben deusok, ne iszonyodjatok e rettenetes igazságtól, ne tapogassatok oly felénkben caszra ruháitokat, mint a nyulzok apróságok már ott ficognának rajtatok.

Rettegjünk és örvendezzünk, mert ime a bizonysg arról, hogy igenis van igazság — a msvilágban!

Szomorú igazságl

Egész testemben rezketek, valahányzor a sevillai kolostor festménye eszenbe jut s ezt a rettenetes igazságot elgondolom.

Sainte jó! esik, hogy már kiörtöm a temetőből s a város közt haladva embereket látok magam körül.

Már itt vagyok a főtérben. A gazlángok s a kaváthazák hatalmas alaklakin kiaradó vilványfény jól megvilágítják az aszfaltot, melyen csak úgy ömik a sokaság.

Megkedződött az este korzó! Szép asszonyok, mosolygó arcú bájós lányok uhogó szulyében, chrysanthemos fiatal urak társaságában vigan csvegegnk tolelekkor, piknikről, színházról, bálról, szerelmről és minden egyébéről.

Most nincs idő a szomorúságra, a öprenségre, az idő kellemes s ezt fel kell használni. Minden arcz mosolyog, két tenegyek oly szomorú, csak én álolok még a két temetés s a „Két holttest” emlékeinek hatása alatt.

De nini! Egy edés babarozó kis lány oly hivatogatólag mooolyog foalem. Hiaz és az aranyos kis Micikeje!...

Nos rajta tehát! Menjünk kirúzáni elé... felejtetni.

galimatok tőlennél némi nem szabad azoknak, a kik az azokban rejlő veszedelmeket átgondolni tudják és a szélesközű bologdolásán fáradoznak. Felvilágosítja a gyűlés tagjait, tanácskozik, hogy a mozgalmakkal szemben a szabadelvű párt, minő álláspontot foglaljon el. Indítványozta, hogy jegyzőnk Bartalis Ágost küldessék ki.

Az előlki megnyitó lelkes éljenzésel fogadtattat a jegyzőnk Bartalis Ágost kiküldetett. Dr. Győrfy Gyula országos képviselő lenedületes és érveiben gazdag beszédjében fejtegeti a néppárt céljait és a veszedelmeket, a melyek a felküzességi politikából a vármegye lakosságára befognak következni és rámutat arra a jelenségre, hogy a mai kormány minden eddigénél többet gondol a szélesközű orsával a területén, mely a bajokat orvosolni komoly elhatározással. Lehet-e, szabad-e a mentő kezét visszautasítani és ahoz az irányhoz csatlakozni, mely a népet szembe állítja a perjelával, a mely azért terhet is a népre róga. It.

A gyűlés a szép beszéddel lelkesült éljenzésel fogadja és határozatilag kimondja, hogy a c-ikmeggai szabadelvű párt a néppárti és minden más ellenzéki mozgalmakkal szemben már most állást foglal és szerveződik.

Előnk főhívja az értekezletet, hogy a szervezőkédre nézve a módok és eszközök közül gondoskodjék, amire Nagy Sándor indítványozza, hogy a szabad-ív párt a végrehajtott bizottságokat a választókerület-ekben és az egyes községekben alakítsa meg.

Dr. Győrfy Gyula az indítvány pártolja azon hozzászólásával, hogy a mai gyűlés csak a kerületi elnök és a lelkészek választása meg, és ezeknek adja utasítást, hogy a közszégi bizottságokat záros határidő alatt alakítsák meg. Nagy Imre az indítványt elfogadja, és mivel azt látja, hogy a párt a központban nincsen szerveződve, indítványozza első sorban a központi végrehajtott bizottság megalakulását.

Többség, nevezetesen dr. Fejér Antal, dr. Bocskor Béla, dr. Győrfy Gyula hozzá szólása után elnök határozatilag kimondja, hogy mindenek előtt a választókerület-ekben és a lelkészek és a lelkészek küldetnek ki s annak megtörténte után a központi végrehajtott bizottság egészítessék ki a cél ellenlélek és egy jegyzővel.

A határozat folytán kiküldetnek: 1. A csikzentmáriai választó kerületbe: elnöknek: Nagy József, alelnököknek: András Lajos és Tömpos János.

2. A c-ik szeredaiban elnöknek: Nagy Sándor, alelnököknek: dr. Fröp Sándor, Lucze Ignác, Kovács Simon.

3. A karcfalviak: elnöknek: dr. Zakariás István, alelnököknek Mihály István (karcfalvi), ifj. Portik Lajos (csomafalvi), Elekcs Józsa Márton.

4. A győ-szentmiklósiak: elnöknek: dr. Szini János (szatbgyi), alelnököknek: Simon Baláz (győ-szentmiklósi) Puszkás József (remetci) Szentmáry János (ditrói), Löwicz Vilmos (alfalvi), Ferenczy István (tölgysai) és Kilió János (boroskői).

A megválasztott elnököknek utasítás adattott, hogy a közszégi végrehajtott bizottságok leh-hetőleg azonnal, de minden este 1901. január 15-ig alakítsák meg s annak megtörténte a jelzett időig a központi bizottsághoz jelentést ke, mivel ellenesében a központi bizottság fogja a megválasztást keresztül vinni.

A központi végrehajtott bizottság kiegészítettn Barkai Gáspár elnök mellé tars elnököknék: Nagy Sándor és dr. Fejér Antal, jegyzőnk: dr. Csiki József választották meg.

Lőrinc Vilmos indítványozta, hogy mivel a néppárt többnyire vallóntalanok tartalomzot nyomatványokkal, kibőlben a népek a több osztályt elárasztotta, szerkesztéseik ezeknek ellenmelyezésére egy párt irat, mely a népet a helyzeiről kelően világotlása fel, s egyszerűsámt a párt állásponjáról értesítse.

Dr. Győrfy Gyula, Molnár József, Nagy Sándor, dr. Fejér Antal, Nagy Imre és Bartalis Ágost pártoló felezőeljárása után az indítvány nagy lelkeszűvel ellagodatott s annak megszervezésére előlkök Beze Antal felkérteztet és melléje munkatársakul dr. Győrfy Gyula, Lázár Mányahy, Molnár József, dr. Fejér Antal és Nagy Imre küldettek ki.

Nagy Sándor indítványára a gyűlés Széll Kálmán miniszterelnök az ő nagyméltóságának özinate bizalmat saavas és az alkalommal táviratlag szólást.

Mihály Ferencz szépen megokolt beszéd kíséretében elfogadása ajánlja Csikvármegyeytörvényhatóság bizottságának következő határozatát.

Szám 12302—1899/ai. Jegyzőkönyvi számú 276.

Olvastattik Szolnok-Doboka vármegyének az országgyűlési képviselő választásra vonatkozó Átirata.

Az irat helyesléssel fogadtatván, hogy a törvényhatóság egyetemének és minden tagjának alkalom nyíljék a választási szabadság keretében a figyelmen kívül nem hagyható helyi érdek szempontjából is a megye területén fekvő választókerületet viszonyait foglalkozni; és azért is, hogy a választások tisztaságának, a képviselői állás tekintélyének megőrzése érdekében, erkölcsi kötelességből kifolyólag a vármegye közbiztségnek irány adhason: elvi meg-

Állapotoként kimondja a törvényhatóság bizottság, miszerint a képviselő választásoknál csak érdekes egyenetek támogat és ajánl jellelték, akik körtüben élnek, itt gyökeresnek, vagy ide az érdekek oly kértéleivel fűzték, mely teljesen idegeneknek nem tekintetük; kimondja továbbá azt is, hogy ezen megállapodás a vármegye közbiztségének tudomására hozza.

Kelt Csikvármegye törvényhatóság bizottságának 1899. december 21-én tartott közgyűlésében. Nagy Imre pártoló felezőeljárása után a pártgyűlés a törvényhatóság bizottságának ezen határozatát egyhangúlag elfogadja és teljes szövegében jegyzőkönyvbe iktatni határozta.

Nagy Sándor indítványozza, hogy a pártgyűlések jegyzőkönyvi vezetőjét törvényhatóság leltváltára bizélytessenek.

Az indítvány elfogadtatván, a pártgyűlések jegyzőkönyveinek a törvényhatóság leltváltárban leendő elhelyezésére alásip ur felkérteztet.

Ferenczy István indítványozza a mai gyűlés jegyzőkönyvének a „Csiki Lapok“ban való közszéjtetését, mivel az előnkzű megúztatott.

A jegyzőkönyvi hitelesítésre Bőjhly Endre és Nagy Imre küldettek ki.

Végül a gyűlés előnk urnak a minden tekintetben tapintatos vezetést je gyozkönyvi köszönetet szavaz s lelkesen megjeleni.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja s a jegyzőkönyv leltválasztása és helyben hagyás után bezárattat a alíratott.

k. m. t. Beze Antal s, k. Bartalis Ágost s. k. elnök. jegyző.

Hitelesítik: Bőjhly Endre s. k. Nagy Imre s. k.

Gazdasági tanítások.

Mindnyájan örömmel vetünk hirt arról az örvendetes tényről, hogy a csikmegyei gazdasági egyesület az évre is fölvetett programjába a népies gazdasági felolvasások tartását s e céliról kebelébb nem kivétel költségeit és farsángokat ügybzgő s kiváló szakértelemmel bíró előadókat küldt a községekbe.

A mult évi felolvasások utózó szerepet teljesítettek. A fölhomály, a küldöt elosztások és világotosság kedvelterengeni. Fényt arasztottak a tanítások, magam is hallottam egyes megjegyzéseket: „hej bizony sok jót mondtatok azok az urak, csakhogy mi nem sokat értünk ehez“. Az kétségtelen, hogy az érteklődés nagyága szerint több-kevésbő hatást gyakoroltak a gazdálaközönségre az első felolvasások is.

Lehet remélnünk, hogy az évre kitűzött tanítások sokkal nagyobb érdeklődést mellet fölnyolnak le és maradandóbb lesz hatásuk.

Nehéz feladat az érdeklődés felkeltése a tanítások iránt. A nép, akármilyen érdekes tárgyról beszélünk, mivel elámje nem figyelmeztet, könnyen befeled, különben, ha előtte ismeretlen, vagy kevésbé ismert dologról van szó, azért inkább a lassu menethen tartott magyarzó tanításokat tudja megjegyezni.

A gazdasági előadások sikernek egyik legfontosabb kulcsa a gyűlés kezdete előtt az érteklődés, kiváncsiság felkeltése és elmentartása. Ebben a tekintetben azt hiszem, a közszégi előjárásnak a legkedvesebb és leghatásosabb kötelességet teljesíti, ha mindent meg tesz az ügy érdekében, maga jó példával jár elől s ezzel egyuttal ünnepélyesen bizonyítja, hogy nem jelentéktelen ez az, a melyért a gazdasági egyesület küzd, fűrad és áldozatot hoz, hanem az a humánus törekvés, melylyel a földművelő szélely népet a gazdasági élet, közegszésgűly körébe vágó kérdésokról fölvilágosítja, hogy tanuljon s tudásának a gyakorlati életben érvényt szerezzen.

Ezt a jóakaratu, nemes törekvést, hazafias célt, a gazdasági egyesület ügybzgő fűradását köztönyvel nézünk nem szabad, hanem részvétlennel, érteklődésünkkel kell e munkát hatályosabbá, eredményesebbé tennünk! Tanulnunk kell az okeserű gazdálaközös minden módját és nem kerülnünk, hanem keresnünk az alkalmat, a hol ismeretünkünk gazdaságjaink! Mert csak választott munkával, sziszematikus biztosítathatjuk létünknek a kerülhetjük el az a szomorú állapotot, a melyet a „Székelykerdzs fejlődése és mai állapota“ című köztöleményében az „Erdélyi gazd“ rajzoló nyúlta, hogy: „a szélely nép szégyenedik, nyomorog, saját hátára nem tud megélni, tehát Romániába megy. E miatt a Székelyföld értéke már is csökken, mert az eladó föld, mely idegen kézre jut. Ezen a magyar nemzet szempontból exponált helyen tehát a magyar elem gyerrül, befolyását és vagyonát veszt, melynek nyomában idegen szellem árad és idegen kéz hódítja el a magyar területet“.

Reméljük, hogy a hirdetesté kidározó és kosárfónó tanfolyam is kelő eredményt mutat föl s a jövőben tartandó gazdasági tanítások nagyobb érdeklődést mellet fölnyolnak le, mint Lázárfalva köztöségében és az előjárások föl fogva az ügy fontosaságát, a köztösedek, nem vonulnak vissza kürtönyvel, mint nevesett köztöségben, hanem a nép érteklődését fölkeltsék s megok példát adnak az előadások hallgatására.

Ekkor haszonszárm cselekedések és sokkal méltóbb lesznek arra a tisztre, melylyel őket a köztöseg bizalma kitüntette. Bartha Baláz.

Eszkütszéki tárgyalás.

Ötödik nap

A negyedik fűtrágyalás anyagát szintén egy halállal végződő nyutos testierítés képezte a mit Győző-Szentmiklósi a folyó évi január hó 13-án Barján Péter korcsmáros udvarán Kémenes Sándor, Kémenes Máté és Kémenes István az által idézték elő, hogy Barján Jánost úgy megverték, hogy a kapott sérülések folytán harmadnap múlva meghalt. Ezek többek magunkkal, kik között Barján is volt, egyutt itak delúntat a nevezett korcsmáros a vallomásait szerint egy ltr szilvapálintát fogyasztottak el, mitől több-kevésbő meg is részegedtek. Barján írás közben többséket szóval megvertegetett, sőt, id. Kémenes Máté a kiöt csillatára arczul is ütötte. Erre dalakodás támadván, az ott jelen volt Kémenes Miklós közszégi rendlör tanácsos Barján kitasztatla a házból. Ez onnan ki is ment, de a megfoszott Kémenes Máté 19 éves fia Máté utána szaladt, az udvaron megpárgatta s a gazda által az nap hozott borona fűra lenyomta. Ez alkalommal Kémenes Sándor a Máté anoka bátyja künn természetesen báját végezvén, észrevette a dulakodást, oda szaladt a fakon bentegzözöz, Mátét a Barján hásról lelata, de együtt s állítilóg a házról szülnél kiment Kémenes Istvánul a kapuléc haruzottak Barjánat, azon kilöbték a ott csizma orrúkat és sarkokkal úgy oldalba löktöték, hogy beüresedett kapott a egy Búndek névd rendű által onnan a köztöseg lástáig vezetett, de ez is ott u gára hagyván, valahogyan többöztör eléstet után, kapujáig laza vászorgott, ott új bólést a felesége vezetete be és foktetette ázba, melyből többő nem is kelt fel.

A betegé másnap dr. Fejér Dávid közszégi orvos megvizsgálta s orvosságot rendelt neki; az előjárás, valamint a jársbírósg is kihallgattá, kik előtt, valamint neje s mások előtt és tettesekül Kémenes Sándort, Mátét s egy egy harmadik, általa fel nem ismert egynt nevezett meg, kiből az eset egyik szemtanúja Csörgő Ferenc, Kémenes Istvánra vélt lemereni.

Az előleges vizsgálattal minthárom kihallgatattán, Kémenes Máté beismerte, hogy ő Barján azért, mert a párt pófn ütötte, az udvaron a fakra lenyomta és pusztakézzel ütötte is, de Kémenes Sándor, valamint István tagadták, hogy ök egyáltalán Barján bántalmazták volna, s uest az elhalt a harmadik személyt nem ismerte fel és Kémenes István maga is tagadta a veredebanani részegséget, a vad csak két előbbire terjesztette ki s többi a bünyerben csak mint tanú szerepelt.

Jelen eset elbirálására nézve, miután a közszédő és védők visszavetési jogukat elég nagy mértékben gyakorolták, következőleg alakult meg az esküdtörsgég:

Elők: Perjessy Mihály, bírák: Csipkés Árpád, Antalffy Gábor, jegyző: Bocskor Antal, közszédő: Bájer Kálmán, védők: Kémenes Máté részéről Bartha Ignác ügyvéd. Szakértőnk jelen voltak: dr. Fejér Dávid közszégi és dr. Dobribán Antal járs orvosok.

Eszküttek: Gál József építész, Antal Péter, Székés Károly, Ferencz András. Gál József pénztárnok, Balázs Lajos, Udvari József, Ádám Péter, Kovács Lajos, Tamás Béla, Kovács Gyergely, Balázs Beniamin.

Vádlottak előzetlettel, vállomásukat az előbbi érteklentemmel meg. A tanúk kihallgatása az elhalt szegénynek kihallgatásával vette kezdetét. Ez előadja mily állapotban érkezett férje a kapuba, hol elesett, s kijeleni, hogy férje vállomása szerint három egynt okozta rajta a vesztély sérteket Barján Péter korcsmárosnak kapujában, de ezek közül Kémenes Máté és Kémenes Sándort ismerte meg.

Ezt a vallomást megcsodálta Csörgő Ferenc tanu, ki akkor az árnyékszékre menév, miután éppen telel-hold fele s elég világotosság arra, hogy a 10—15 léppere történt dulakodást és annak részeseit megúgyeltesse, a bántalmazottan Barján Jánost s a bántalmazókban Kémenes Mátét, Istvánt és Sándort ismerte fel, kik előbbt a kapun kívül haruzottak s ott erősen rugdosták.

Sándor Baláz tanu, ki bár a dulakodást nem látta, de a betegé meglátogatta, orvost hívott s a bíróságot az esetről értesítette, szintén részletesen mondata el, hogy a megvert Barján tetteseként neki az előbbieket nevezte meg.

A többi 8—9 tanu ezek között Barján korcsmáros és neje, valamint az ívtörárok is csaknem egyforma vállomások mellet tagadták hogy ök a korcsmárosban kívűl történetekről valamit tudnának s azokról csak más nap értesült; miert is ezeknek vállomásait külön-külön részletezni fölöleslegnek tartottuk.

Kihallgatott az után a két szakértő orvos, kik mindkettelen megcsodálta a boncolás alkalmával jegyzőkönyvbe foglalt azon vállomásnyitket, hogy a halál oka a hasra kemény, tárgyival lötétt erős döftéseköl származott behurpérés volt, a kisértant tartották azt a lehetőséget, hogy elhalt — miként azt Bartha védő ügyvéd minden aron feltételezte — a kapu alá helyezett s félfél fölfelett arasznyi magas deszkára való esze alkalmával kaphatta volna, minthogy állítilóg azon fekvő találatot meg.

A kihallgatás befejeztével elnök felhívta közszédőt és védőket a vad ékes beszédecsé megtartására. Bájer ügyvéd röviden és formánép beszédszében bizonyította be a tettesek büntetését.

Molnár József a Kémenes Máté védője védencének beismerésére hivakozva és kisértant tartván, a halált okozó testi sérteklentem részesege, a büntetés legkisebb mértékű bírta alkalmán.

Bartha védő bírói megúgyzözöddere alkalmán egyttlen bizonyítottak sem tapasztaltva, védencének a vad aluli felmentését s esztég a kapu deszkára, valamint azon helyekre nézve, hol az elhalt hazafeleit útját megtette, s egy rendő tanu vállomása szerint többséket elesett és sérteklentem ezen alkalmakkor kaphatta, helyszeme tartást kérté.

Közszédő elutasítant kérté a helyszeme tartására vonatkozó indítványt, minek a bíróség nem is adott helyet, s egyttal Kémenes Sándorra nézve a halált okozó sérteklentem tetteség megállapítása és azért való megúntetésére iránti vádlóindítványt fenntartva, K é m e n e s Mátéra nézve, azt megúnteltatja csak mint büntetéses indítványozza elmarasztalást, minthogy beismertén kívül a tanu vállomásokból nem nyert teljes beigazólást a halált okozó sérteklentem tettesége.

Bartha védő a vádlóindítványt helyeképpen megúnteltatása meglepte s hogy védencének érdekei védelmére szükségesnek tartott lépéseket megtette, a tárgyalás befejeztésének elhalasztását kérté, minek a bíróség helyet nem adott.

Ekkor a vádmódosulása folytán a kérdécs külön osztva állapították meg az esküdték részére, meg pedig egy-egy fő-és egy-egy kisértöt kérdésében, melyek szerint Kémenes Sándor, mint a halált okozó sérteklentem közszega, K é m e n e s Sándor, pedig abban mint részee társ lett volna elmarasztalás a büntetés alá vonandó.

Miután az előnk a kérdécs csúzájt és jelentőségét kelletleg megmagyarázták, az esküdtök szívszavonnt s 2/-ed órai tanácskozás után a fűkérdésekre kimondta a bűntés Kémenes Sándorra mint tettesre és Kémenes Mátéra mint büntetésre. Ezt a tüzisgorn verditelt azonban a bíróség ítélet hozatára a kifejezett körülményeköl fogva alkalmának nem talávn, a nagy közönség meglepésére az ügyet a közelebbi esküdtöké alá utalánakdók határozta.

Ezzel 5 napí tárgyalás után az esküdtök az évi múltósák befejeztét nyert, miből a figyelme szemléllő és hallgató két nevezetes megúgyzözöddet meríteték, és pedig először azt, hogy mennyire súlydekt népünk között az erkölcsi erők és az eskü szentiségtének horderejei való mit sem törődés. Midőn tudja, hogy egy bűntés cselekmény áldozata, már ök meg nem csúlthatja és nem tarthat attól, hogy haszagságain rajta kapja, nem tördőre azért, hogy a nő a kereső férjét, a gyermekek a család fenntartó apát vesztették el, s az által azoknak megúntetésére tetétek problémátlanúság, vagy egyáltalán lehetetlenség, a bár közvetlen tudomásal bír a bűntés cselekményről s azt a psükológusa a személy köztösaltsá, még is mindennem képtelenséget özso beszé, csak azt nem, a mit én és az által a bűntés kisilintl engedti a törvény büntés karjai közül, talán azért is, mert fél a féltől, a ki neki az igazomsáért meg árthat. Az eskü pedig úres formasságok tartja a legnagyobb részt, midőn maga előtt nem látja azt a feztelést, mely az örökigazság szimbóluma.

Megúgyzözöddet meríteték másozszor arra nézve, hogy az esküdtörék intézménynek a bűntettek elbirálásra ltr hiterjesztése olyan szépek létező cseremória, mely az adozó polgárokt keeserve állíreből szaturált állam kincstárak kézei egyik hatalmas szavatvítván, midőn legtöbb esetben az esküdtöké éki kerlő és oitít bűntés teljesen vogytatnak, s annak a nagy számu esküdtökek és sokszor száztára ment tanunknak napiditját és fuvar költségeit a kincstárnak kell hordoznia; másfél pedig a verditök heztaljánál különben oly vármegyékben, ahol nagyobb városok nincsenek s a falud kevésbő müvel lakosok sorából kerl ki az esküdtörék tagjainak nagyobb része, meg nevezéségess is teszi magát, mert nem képes dizingálni, hogy a fűkérdés tárgya az, hogy bűntés-e vádolt a vádbeli cselekményben, például egy szándékos emberölésben, — s eged kérdés az, mely a fűkérdés nemleges, — melk kérdés pedig az, mely annak igenleges eldöntésére szolgál.

A r. kath. tanítóegyesület felsőki főokörének 25 éves jubileuma.

A csiki román kath. tanítótestület felsőki főokörének 25 éves fennállásának emlékre folyó évi november hó 24-én Csik-Karcfalván dics ünnepejrt tartott.

Reggel 10 órákor a tantestület tagjai nemzeti lobogó alatt vonultak a csikgyűjeboldogásazonyi templomba, hol „a Te Deum“ st. miést Bancz János alesperes plébános végzte.

A hálaadó isteni tisztelet után egy a tanítók, mint a nagy számban megjelent vendégek Csik-Karcfalva köztöseg házában nagy terembe vonultak, a mely tágas terem az alkalomra nagyon szépen fel volt lobogozva és díszítve.

A dics ünnepejrt a tantestület dalokora nyitotta meg a „Pápay himnusz“ énekeltésével. Most Ráduy Benjamín a főokör elnöke tartotta meg és az alkalomra írt megnyitó beszéddé, melynek végével a dics ünnepejrt megnyitottak jelentette ki.

Ezt követőte Murányi Kálmán kerletli főesperes remek és csomó gazdag „Ünnepi beszéde“.

melynek tárgyát a keresztény tanító munkáért töltés és munkájának elismerését érdemlő méltóság képezte.

A fészerre az áradástól jutalmat az a szép elismerés, mely a száni nem akart tapon és díjazásnak nyilvánult.

Ezután Palánás Sándor szavalt a: „As új zserdó hajnalán.“ Mielő Békői. A kőr e régi érdeműs tagja az alkalmommal is bemutatja ritka és páratlan szavaltú ügyességét.

Ez a „Kölesy himnusz“ elnevezésű kezvett, melyet a testület dalköre Kristó Domokos harvessét ügyes vezetése mellett szép sikerrel adott elő.

Majd Császár Dórá a főköri jegyzője olvasta fel a testület 26 éves történetét. A hosszú és több lnyai terjedelmű munka egész végig lekövete az egybe gyűlték figyelmét, mert a testület felteve és munkálkodása oly szöven volt egybe állítva, hogy méltán kiérdemelte az elismerést.

Ezután Spaller Anna dálnfalvitáni adótt elő egy monológ. A fiam házassága“ címűn. Az előadás pedig oly remek és művészi volt, hogy a közönség tiszta nyilvánítással alig akartak véget érni.

Most ismét a testület dalköre adott elő egy pár szép dalt, ezzel is megnyerve a hallgatóság teljes tetszését.

A dísz önéleptét most Báduy Benjámint említhetkez kezdte zárt be, melyben őszint közzétette fejtette ki a kezdési fészerpe urnak, a jelen önéleptét emlékdátok elöngött borsélt tartásokát, úgy-zintén a szomszéd tanító eszleket kioldóttj-mnek is, kik a zord idő daczára is eljötték megérkeztek. Megjegyezték pedig: a csiki általános tanítógyűlést küldöttj-iképe: Lakatos Mihály és Dávid Ignác tanítóim illettve tanítók. Az alsóki jarkakörök: Tulor István, Bakó János, Tamás Imre, Füstös Sándor és Szabó István tanítóitárnak.

Az elnöki zárzó végével mindkét felolvasást a jubileum tesztülethez érkezett üdvözlő iratok és táviratokat.

Végzetül a dalköre egy indulót énekelt. A szép jubileári önéleptét Gál Antal káutorrál közöszd levelete.

A jelölték hangú közbeszédet sorát Ma-Anyi Kálmán kezdte fészerpe ur nyitotta meg, kik a pápa üzenettségét és királyunk 8 felhívását el- tette. A testület elnöké pedig Erdélyi Angélynak fészerpe, pőpők brunk ömültözésének hosszú beszéde és egészességét dírette pe- parák, mindhárom felkésztöt a jelenkorok Állva hallgatták meg. Ez alkalommal pőpők brunk 8 méltóságos üdvözlő távirat küldötti, melyre a kőve fészerpe — a tanítóh hírtartalán örd- vőre meg az nap megköszönte kegyes válaszát, — melyben további munkáldakőre fészerpe iri- adást adta.

Ezre fel 8 órákor kezdődőleg a tanítóh háza javára táncmulatság tartatott, mely úgy a selemé vért, mint a várakozásunk mind-venen teljosen megf-lett. Ugyanis bevétel volt: 199 kor, 40 fillér, kiadás 160 korona 90 fillér, maradt tiszta jövedelem 48 kor, 50 fillér. Félidőzték: Murányi Kálmán 4 kor., Jakab Lajos 2 kor., Mihály István 40 fill., Ágoston József, Kőcs József, Székely András, Tompos Mátyás, Miklós István, Rács Béla 1—1 koronát, Kranzsz Mihály, Ötv. Karácsony János 2—2 koronát, Luzsó Ferencz 1 kor., Ráczás János 2 kor., Vártercs Antal, Pa-kács Tamás 1—1 koronát, Kassai Lajos 3 koronát.

Fogadják a nemze szél érdeklően ez uton is a felsziki tanítósabét hála közszentű. Legyen azonban helyen is a rendező bizottság tagjainak elismerő közszentem nyilvánítási szives fáradozásaikért.

Csikszentdomokos, 1900. november 28.

Ráduy Benjámint, elnök.

Letartóztatott szerkesztő.

Leputk 42-ik számában megjelent llyen című hírtűre a következő közleményt kapjuk: Az „Elsőköl című“ folyóirat idel 40. számban eszközöslésgemmel foglalkozott, oly vakkelt illot, melyek meg nem törték — legalább nem úgy mint azok előzda vsanak, miért is saját reputáción megővása és a netán érdeklődők hí- jószentéskén végezt a valdó lényt kövekeszköben hosszú nyilvánoscsgra.

Folyó év október hó 9-én egy magát Lengyel Giszella irónékné kiadó né köségegűben megjelent az „Elsőköl világ“ és az „Eszesélt album“ ra előszedőket és előszedőket gyűjtött, mint aka- dálytalanul eszközött ki.

Időközben két szomszéd köségegűben intelligens ur a köségegűben megjelent, ut a bíró és az ön távolléttűnkben a másod bíróknak előadók, hogy neveset ön a csendősdre keresi a letartóztatás végezt a dírtól csendősré a szemintűktől fel is hívta.

Az albiró — olvassa a lapokból különböző helyeken, események által és ügyek alatt na- pontokt elkövetett csalások és a két úr ember vsása hírhedtűgűben is meglátsa, — egy rendőr hírdőz utána azon kéredu: azisevkekkelt egy egy kicst az írdőhába fáradni, mire öségegűben azon válsat adta, hogy ha az előjáróságunk beja- va vsa, merjén az előjáróságunk hosk a csak miután hosszabb magyarul után sikerült meg- érteit, hogy a rendőr köségegű felmúltásának min-

denki engedelmessékedni tartozik, jött a köségegű hátsához.

Az albiró a fent előadott okokon hívdó látva öségegűbe kopott és híányos ruhakészletét, vala- mint hívdó megaviseletét és tekintettel azon soka- lona körülményre, hogy egy író meg napvilágot nem látott művére — mert abból bár egy példányt sem tudott felmutatni — előszedőket pőseket les- szedjen, tényleg és jogosan jött azon követke- tetésre, hogy egy ily nő az „Elsőköl világot“ nem képviselheti a lehetetlen, hogy fővárosi író- gyű nézzon ki, miért is eljött hozsám — engem öppen ebéddől találva — a eszetet jelentette.

Ez azonnali írdőhába szellem, hok nagyágsát egy pamlogon teljes könyvelemen találva azon kérdéseimre, hogy mi van itt, nagyága követke- zőleg válaszlott „nézze ezek a csendők — s ezzel a jelenlevő előjáróságti tagokra mutatott — nem engedék, hogy távozson“ a erre előadott egy azo- képen vasuti menetjegyet a maga igazolására.

Ez az úgy állna hóvch vizsgálataba nem boaszítoktam, hanem felittem a szemintűkn cseu dőre- nek, hogy Lengyel Giszella — ha csak ugyan korcsotok — itt van, jőjjenek le a az ügy viz- gáljat ki és hok, az még hamarabb legyen, a köségegű fogatot küldöttöm utának: egy járőr meg- nekára meg is érkezett a miután az ügy kivizá- lása és barba öségegűbe viseltöde- cölűk in gyuanának túnt fel, de letartóztatásra okot nem találtak, értesésre adták, hogy távozhatik. Erre öségegűbe kocsiúra állt innen elpárazott, a csend- őriök pedig a közgyűgyt felváltván hazatértek.

Ez a tiszta tény állas, mint bebizonyított is képsé vsayok.

Nem igaz tehát, hogy az én utasításomra letartóztaták volna, mert akkor én és irodamban nem voltam; mi — távirati eseményekről nem leve- n — Budapestre kiléte felől nem tudatosod- hatunk; nem igaz, hogy szurogyos kitérteit vel- lottam a bírólus, mert a bíró irdója is a köségegű hátsában van, ő maga pedig hon sem volt; Gőcsy István jó nevű pőta és tanító, valamint Széles Ferencz bírtokos köségegűbe nem létezek és ezek sem a személyi öségegűbe igazolására sem pedig késeségre nem ajánlókhataték; van ugyan köségegűnkben egy Széles Ferencz nevű szigorított eszet Ferenczrendű sárdafőnök, kire azonban öségegűbe nem hívatkozott a őu sem a gondol- óságnak, hogy öségegűbe vele szorosabb ismeret- ségben van.

A mi pedig az állásomra vonatkozólag tett megjegyzéseket illeti, azok szemtelen hangzó rá- galmszakok a egyebet Lengyel Giszella ugyanától nem is várhatam.

Tett feljelentéseiről szintén tudomásul bírok de azok is éppen oly alaplatlanok és légből kapottak voltak, mint lapjának csikkek, mint leginkább igazol azon körülmény, hogy a cikkeszerző tek- kir. ügyesség 5131—1900 szám alatt hozott határozatával ellenem még a nyomozást is be- szüneteltte.

Ugy látszik, hogy öségegűbe nem lévén megköszönde a személyesen eszközött propaganda érdeműével, valótlanoság — hogy ne mondjam hazugságok — révén akar hírvérre asert tön- tölöstötököt gyűjtö, de ha lapja is oly kopot és híányos, mint ruházata, kihívó megaviselete már amugy is meg van, minden propaganda daczára is csödbé fog jutni.

Adám Imre,
köségegű jegyző.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Vörösmarty önéleptét Csik-Somlyón.** November 20-én mult 100 éves annak, hogy a szerencsés végezték a Magyar nemzetet egy Vörösmarty Mihálylyal ajándékozták meg. Szűllestésnek századik évfordulója nagy ország- ösüneppé szivből évközdö nemzetet tántésztése nótte ki magát s a magyar nemzetnek mely- séges hődelökta nyilvánult meg nagy költőjének lángszeu, alkotó képessége és hallhatatlan művelé felett. Hetek óta gyulnak meg egyesüle- tek, tessúletek, intézetek, városok taradalmi ösztályok ünneplésének kisebb-nagyobb lángjai s nem sokára méltó szobornál jóga hirdetni a magyar nemzet haláját azon Vörösmarty iránt, kinek „Szózat“ a egyzaga fenntartaná nevéit a egy maga eljegyzné a hallhatatlan- ságnak, ha minden egyéb műve elvezsna is. Nincs a nemzeti életnek oly nyilvánulása, mely emlíneket a Szózat nélkül. Örömben és bánat- ban, a diadal mámorában, vagy a verezésé- kíntjában, a nemzeti felmagasztalás, vagy a nemzeti bukás napjain mindig felzöldül Vörös- marty dala „Hazadnok rendületlenül“ stb. Hall- hatatlan költők emlékeinek gyűjtött mécs vi- szelű fögmáziámunk igazgatóságos és tanári kara Csik-Somlyón e hó 2-án, hogy a maga részeséről is lerója kegyeletű a dícsó férfi írá- s a hozzá járuljon annak az emlék tárgynak a létezési idegnek, mely élő tanuja leund egy hála- sán öszem kegyeletének. Ritkán volt a gimnázium özönt falain belül azebb és élvezetesebb ünne- plés, mint ez alkalomból. A hatás, melyet a műsor minden egyes pontjával a szerenlők fel- idésték, teljes volt. Nem lehet eldgög méltatni az öszhang teljességét, melyet a Vögesy kar Rízner Ödön tanár vezetése mellett a Szózat önkélelével kifejtett; és az a hatás, melyet Daragcs András VIII-od osztályos tanuló Bálint György aeminariumi igazgató-tanár által Vörösmartyhoz írt gyönyördí óda elszaválásával előidézett. Az ünnepp méltóságának emelőszé- nyedében járult hozzá Ráduy Simon főgmázsi- umi tanár alkalmi beszéde. A méltó tanul- mányra való és magas színvonalon álló be-

eszd hü kifejezője volt halhatatlan költők erelem világaán és azon basszus eszelleme, mely egy nemzet életében tüdemény számba megy. Ének színeiket eszettele azokat a kel- lékeket, melyek akár hasasfűg, akár közör- kölcöszeg szemponjtából az állam élet eszlár- dítlására és integrálásának megőrzésére feltű- lenül szükségesek. A tanulósgos szép alkalmi beszéd sajos tapasztalban részesült s felolvasáskor eszmösen a ezek között Paris Frigyes kir. Ugyész, dr. Fejer Antal Ugyvéd, Kovács Antal árvaszéki ülnök stb. készorítással fejezték ki elismerésüket. A beszédet Andá Géza VIII-od osztályos tanuló solója követte, melyet a „Czilloi és a Hunyadiak“ című operából vonós négyes kísérettel szép hangon énekelte. A „Vén czi- gány“ -t Vörösmartytól Blénessy Balázs szavaltá mely érzéssel és erőteljes hangon. Mindkettő élepek taposokat provokált, majd Vörösmarty „Főti dala“ -t adta elő a vögesyek, mit a közönség megújratott s ugy előadókát, mint a vezető Rízner tanárt élénken megjelente. Még a kis Hajnó Gábor II-od osztályos tanuló tartott ügyes szavaltot Vörösmartynek „Kis gyermek halálára“ című költeményéből; végeztül pedig a tanuló ifjuság zenekara igen sikerült népdal egyteléget adott elő hegedűn és fuólán oly precizitással, hogy azokat az ünneplő közönség kívánataira kétszer is ismé- telniük kellett, a mi egyuttal tanúságot szol- gáltatott arról, hogy a gimnázium ifjusága a zene tudomány terén továbba is azt a szín- vonalát érthetetlenül igyekezik fenntartani, mely a közéleti időkben is oly jellemző és elie- mérés méltó sajátságát volt igen sok tanulóknak. Ezen önéleptét alkalmából adoztunk a szobor javára: dr. Fejer Antal 8 kor., Paris Frigyes 5 kor., Mudár Imre 4 kor., Ábrám István, Hajnó Ignác, Mayer Lipót, dr. Príhódás, Szathmáry Elek, Pál Gábor, Bálint György, Jakab Antal, dr. Wasykiewicz Viktor 2—2 koronát, Ríznernek, Lankos Izra, Kovács Antal, P. Tima Denes, Veress Árpád, dr. Balló István, P. Kopatz I. Patrik, Herberger Béla, Fazakas Gáspár, Ráduy Simon, Petres András, König Albertusé, Puskás Tamásné, Sipos Sándor, Petres Domokos, Sánta Simon, N. N., N. N., X. Y. Z. 1—1 koronát, Glöz Miksa 80 fillér, Ambrus Dénesné, Heindl Aranka 40—40 fillert, VIII. osztály tanuló 14 kor., VII. osztály tanuló 11 kor. 60 fillér, VI. oszt. tanuló 12 korona 80 fill., V. oszt. tanuló 8 kor., IV. osztály tanuló 9 kor. 60 fill., III. oszt. tanuló 5 kor. 40 fill., II. oszt. tanuló 5 kor. 30 fill., I. oszt. tanuló 7 kor. 40 fillér. Összesen 129 korona 70 fillér. Az igazgatóság ezen hazafias adomá- nyokat hála köszöndettel nyugtázta és rendel- tetésű helyére Budapestre juttatta.

A cik-somlyói főgmázium oly tárterfák kezében és vezetés alatt áll, hogy nemokára a Királyhágón inneni középiskolák között az első lesz. — Ugy legyen!

— **Kinövesés.** Csikvármegye főispánja közönségű Balázs Zeigmondot közigazgatási írnökké nevezte ki és szolgálatára a felsziki járás szolgabírói hivatalához osztotta be.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. Bellügy- miniszter csikszentdomokosi Theodoresku Paraschivné szül. Bogos Amália kérésére Theo- doreku István nevű kiskorú fia vezetéket nevé- nek „Bogos“-ra kért változtatását engedélyezte.

— **Véglegesítés.** A káson-alsziki járás- ban ideiglenesen kinevezte volt dr. Bardócz Gyula járásorvos a tiszti orvosi képeztést is megszerzéken, a vármegye főispánja által állá- sában véglegesítették.

— **Kiröndelés.** Az igazságügyminiszter csik-szentdomokosi Kedves József, Kisküküllő vármegyei aljegyző az erszsbétvárosi kir. ügyészség kerültebe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

— **Váltóság a honvéd tisztikarban.** A helyben állomásozó honvédállású tisztikarból áthelyeztetek: Tades Emil főhadnagy a 27 ik honvéd gyalogrezredhez Szécsre, Bartha László hadnagy a 21-ik honvéd gyalogrezredhez Deáre s Tóth Elemer hadnagy a 17-ik gyalogrezredhez Szécsféhérvárra.

— **As Erd. röm. kath. irodalmi tár- sulat** december 8-én d. u. 5 órákor a gulya- féhérvári gimnázium torna csarnokában az egye- tesen keresztényeknek 1900. és a magyar te- renességűnek 900 éves jubilumra alkalmával önéleptésű köségegűbe tart.

— **Égés hírlap köségegűbe.** A hely- belől röm. kath. egyházközség hírel folyó hó 2-án közlegűtől tartottak, melynek egyetlen tárgyat képezte a kepe ügy rendezése és az e tekintet ben való immar tarthatatlan állapot tisztázása. Ugy az egyháztanús, mint az egyházközség tá- sítvássa már régebb óta többesr foglalkozott ezen ügygel s az öszegzeből östővevényes helyzet- ből a legjobb indulatú és akaratú kerente a kivonót adott. Ennek eredménye lett annak idején egy megköszönt tervcsent, melyet vármegye- gi alszíkánjánk álnklöte alatt egy bizottság állapí- tott meg. Ezen tervcsent németűkn szerint készí- tette volna az egyház alkalmassított igényeit le s a mellet alkalmas lett volna a felsziki köségegű lecsulapítáására is. Mikor az a terv meg- antultott, mindenkül örömmel töltött el, mert al- kalmasnak látta azt a kepe ügy miatt már évek óta folyó husavont megosztástól, de hát ember terve s fejevről káptalanban végesnek a tervcsent ideköszölveit, azt elvetették s a helyett rendelőt küldték le, mely szerint marad minden a régi- ben egy a kepegyé miatti kinos állapotok esztén-

torvábra is fennmaradnak. A feltebb rendelőt a mult napokban az egyháztanús foglalkozt a multán délutő lépőre nem érte meg kívánat hátra a hó 2-ik napján egyházközségi köségegűbe hivott üssé és az elő tárgjeszert a rendelőt. A kös- gégűbe monoszt abba a eszlóból, hogy ömültözé- gés megköszönt a rendelőt visszavonására és a fentebb tervcsent elfogadására, mert csak ez al- kalmas arra, hogy egy az egyhál alkalmassított, mint a hívekre egyaránt kinos helyesre meg- szűntesse. A küldöttűg, melynek tagjai Török Ferencs plebánus, Dávid Ignác, Hajnó Ignác és Lux Sándor egyháztanúsok ma délutől a 9 órá elvonat utazott el Gyulaféhérvárra. Hogy milyen eredményre fognak járni, azt előre nem tudhatjuk, azonban óhajtuk, hogy odafele a hívek jócsa és méltányos érdekeit is tekintetbe vé, a köségegű helyreállítás és a kedélyek lecsulapít- ása eszlóból hallgasnak meg és teljesítsék a küldöttűg kérelmeit.

— **Tenyész állatdíjazás.** A csikmegyei gazdasági egyesület által folyó hóban három köségegűben tenyészállatdíjazások rendezettek még pedig november hó 19-én Csikszentgyörgyn november hó 20-án Csikszentdomokos és november hó 21-én Csikszépszen, mindhárom helyen az egy és két éves éső borjúkat díjazták. A díjazásra meg- jelent Szász István állattenyésztésűt felgyűlő, a bíráló bizottságot pedig az illetékes főszolgabírók eszlökteleket választó köségegűbe képezték. Csikszent- györgyben elővetettől 19 dr. 2 éves és 10 dr egy éves, Csikszentdomokos 5 dr 2 éves és 6 dr egy éves végűl Csikszépszen 7 dr 2 éves és 4 dr egy éves éső vad borju. A három köségegű- ben elővetettől összesen: 31 dr két éves és 22 dr egy éves éső borju. Díjakat nyertek: Csik- szentgyörgyön két éves borjúkért első díjat 30 koronát Basa József, második díjat 20 koronát Széj János, harmadik díjat 10—10 koronát Bá- lint Ignác és Márton Jakab. Egy éves éső bor- júkért díjakat nyertek: még pedig első díjat 16 koronát Székely Sándor, második díjat 8—8 koronát, Jakab Lajos és Jakab Ferencs, harmadik díjat 6—6 koronát: Balló Ferencs, Basa József és Sándor Gergely. E köségegűben alkalmas állat hnyasa miatt 1 harmadik díj az I. csoportban visszatartatott. Csikszentdomokos 2 éves éső borjúk- ért első díjjal 30 koronával jutalmaztatott: Nagy Antal készen Jakos, második díjjal 20 koronával Csobot János, harmadik díjjal 10—10 koronával Kovács Lajos, Nagy Antal és Ravasz Pál. Egy éves éső borjúkért első díjjal 16 koronával: Bara György, második díjjal 6—6 koronával Csobot János és Koro Ferencs, harmadik díjjal 6—6 koronával: Bogos Endre, Imecs Antal és Bara György. Csikszépszenen két éves éső bor- júkért második díjjal 20 koronával felt kitűntette: Merel Ágoston, harmadik díjjal 10—10 koronával Mihály András, Deák Elek és Kovács Lajos. Egy éves éső borjúkért, második díjjal 8 koronával Bálint János. E köségegűben visszatartott az első csoportban 1 első és 1 harmadik díj, a második csoportban egy első, egy második és két harmadik díj. A díjakat mindenik köségegűben Szász István állattenyésztésűt felgyűlő nyomban kiosz- totta. A süny eredményt, mely az állatok kösége- gűbe vetésében mutatkozott tisztán és kisérdőg kis gazdasági közövségegűnek lehet tulajdonítani, kikben a maradás meg most is oly nagy mér- tékben mutatkozik, hogy a felajánlott pénst sem akarják elfogadni. Uyen körülmények között az általán gazdasági egyesület minden jóralló törek- vése kába van és megtörők a kis gazdaság meg- foghatlan kösövségegűben, a kik saját érdekeiket szem tartván ezen előtt egy általán nem akarnak haladai s egy látásuk teljesen meg vannak elő- gedve a régi mizeriális állapotokkal.

— **Félmihály.** Tízrteletű feltekrum min- zson urakat, a kik az 1899—1900. tantörves a cik-somlyói röm. kath. főgmáziumban végezt köségegűbeki tanulmányait, hogy az óta- lagosan szervezett tíz éves hallgatóknak egy három koronát díjat hozsám, mint a talák je- gyződjűve minden év d-cemberében pontosan be- küldeni azisevkekkelt. Kolozsvárt (Egyetem-u. 13.) 1900. nov. 28. Kovács Gyúfánt, jog-ügylg.

— **Főtárgyalás a gyűlése soradai kir- törvényeseknél.** 1900. évi december hó 5-én szűrdán. Elnök Antalffy Gábor. Bírák Jersák János és Maraszkli Bőbert. Jegyző Karda Béla. 1. 8865—1900. bfa. Gyarmati Károly hatóság elleni erőszak miatt. Ugyanazon napon. Elnök dr. Porjéssy Mihály. Bírák Eltes Zeigmond és Dossza Kálmán. Jegyző Bőbsi Gábor. 2. 3758—1900. bfa. Bíró Ignác és egy tóra háma véd bűntette miatt. 3. 4082—900. bfa. Félp Filipp Pall lopás bűntette miatt. 4. 4068—900. bfa. Gergely Bőr lopás bűntette miatt. 5. 4064—900. bfa. Marosi Zankariás gondatlanágból okozott emberöltése miatt. 6. 4180—900. bfa. Csont János lopás bűntette miatt. 1900. december 7-én pénteken. Elnök Porjéssy. Bírák Kovács Lajos és Dossza Kálmán. Jegyző Karda Béla. 1. 8865—900. bfa. Nagy István becsületlenítés miatt. 2. 3691—900. bfa. Fazakas Gergelyly jogtalan eszlajlás miatt. 3. 3674—900. bfa. Birkófi Lajos becsületlenítés miatt. 4. 3741—900. bfa. Ifj. Endes János és két tóra becsületlenítés miatt. 5. 3766—900. bfa. Bálint János súlyos testi- sértés miatt. 6. 3767—900. bfa. Ravasz György becsu- letlenítés miatt. 7. 3768—900. bfa. Szász Antal lopás bűntette miatt. 8. 3769—900. bfa. Mátyás János lopás bűntette miatt. 9. 3770—900. bfa. Kis Tamás György becsületlenítés miatt. 10. 3771—900. bfa. Csirják Mihály becsületlenítés miatt.

VERESS SÁNDOR dr.,
nagy tiszti orvos
orvosi rendelője és fogorvosi műterme
(202) 8-10 Csik-Szeredában
Nagy Ferencz dr. házában.
Rendszeres orvosi tanácskozások idő naponta délután 2-4 óráig.
[248] 1-2
Sa. 69-1900.

Nagyérdemű közönség tudomására kívánom hozni, hogy az 1901-ik évre megérkeztek a legkedveltebb és legelterjedtebb
NAPTÁRAK
a melyek nemcsak kedvelt olvasmányokkal, hanem kitűnő adománnyal is meglehetősen el vannak látva, közülök a következők:
Képes Családi Naptár. Regőli bácsi naptár. István bácsi naptár. Honvéd naptár. Magyar Népnaptár. Petőfi naptár. Szent Család naptár. Székely egyleti naptár. Kis Képes Népnaptár. Keresztény képes. Kis Kossuth. Budapesti Kis Képes. Magyar Mesemondó. Kis Szűz Mária. Magyar Népdal Naptár. Atheneum nagy képes naptár. Mesemondó. Humoristikus Naptár.

Továbbá az országos vásárokat látogató kereskedő urak figyelmébe a legmelegebben ajánlom a Stein János-féle
„**Erdélyi Képes Naptárt**“
darabját 30 kr-ért, a mely az országos vásárok előjegyzésében pontosaságra nézve eddigelé a legelőbb helyen áll.
Magamat b. pártfogásukba ajánlván maradtam kézzel tisztelettel
Györgyjakab M. utóda,
Csikszereudán.

Tiszta bort,
liköröket, oognacot, rumot venni akarók, kérjenek bérmentes árjegyzéket
Székelyborkereskedéstől,
Székely-Keresztúr. [218] 6-10

Egy jól berendezett
Ecet-Gyár
mindenféle felszereléssel és ecet készlettel
Jutányos áron eladó. Az ecet-gyár tovább is azon helyiségben maradt. Bővebb felvilágosítást ad
Id. GÁL ANDRÁS,
Csik-Szeredában.
[242] 2-3

Pályázati hirdetmény.
A cik-szentmiklósi községi iskolánál az egyik tanítói állás tölésére jelen.
arra pályázat hirdetnek.

Járandóság: 1. Törvényesabta lakás az iskola épületben az emeleti részen. 2. 600 korona törlesztés, mely a községi iskola pénztárából less előlegesen havii részletekben kiszolgáltatandó. 3. 72 korona bétáladány. 4. 48 korona kert illetmény. 5. Megfelelő 5-öd éves korpóték igény szerint. 6. Legelőtési jog, mely a nyugdíjba emámti, ennek értéke 100 korona. 7. Gazdasági istálló.
Kötelessége megválasztandó községi tanítónak a folsóbb 3., 4., 5., 6 vegyes osztályok vezetése, a falkólának törvényesabta módon leendő kezelése és az ismétlék oktatása.
Felhivatnak pályásni ohajtók, hogy: tanítói oklevéllel és mütködési bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérelmeket folyó évi december hó 18 ig a községi iskolasekkhez címzetten adják be
Községi iskolasekk:
Csik-Szentmiklós (a p. Cik-Szépvisz), 1900. évi december hó 3-án.
Kovács Antal, helyettes iskolasekki
Ambrus Balázs, iskolasekki

Árverési hirdetmény.
Csik-Madaras község 11-ik határ részben fekvő birtokainak az 1901. évre történő haszonbérbe adása felett az árverés folyó 1900. évi december 27-én fog megtartatni, a melyre minden egyes haszonbér vállalkozó vagy vállalkozni kívánó meghivatik; az árverési feltételeket az árverés napja előtt a község-háznál meg lehet tekinteni. Minden egyes vállalkozó vagy haszonbérbe köteles az árverés megkezdése előtt a haszonbér tíz százalékát a községi bír., **András László** kezéhes leteszteni.
Csik-Madaras, 1900. november 29.
[245] 1-1 **András László**, bíró.

Fürdő eladás!
ZSÓGÓD égvényes jod és vastartalmu **ÁSVÁNY-FÜRDŐ** a hozzá tartozó kaszálókka és egyéb területekkel együtt eladó.
Értekezhetni **KERTÉSZ ISTVÁN** tulajdonossal Csikszereudában. [249] 2-3

Szám 3258-900.
ki.
Pályázati hirdetmény.
Gyó-Tölgyes, Holló, Borsák és Béibor községeinek körorvosi állására Tölgyes sekélyhellyel eszenel pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik eszen 1400 korona évi fizetés 200 korona lakbór illetménygyel javadalmozott állást elnyerni ohajtják, hogy ez iránti szabályszeresen folszerelt kérvényüket hozzászóló évi december hó 18-ig, annál biztosabban benyújtatni el ne mulasszák, mivel a később beérkező pályázati kéresek nem fognak figyelembe vétetni.
Megjegyzem kívánom, hogy a látogatási díjak iránti eszeneg megkötése a megválasztott körorvos és községeinek tartatik fenn.
A választás a körorvosi esküvén Tölgyes határában folyó év december 29-én fog megtartatni.
György-Tölgyesen, 1900. nov. 13-án.
Bogárdy Gyula, főszolgabíró.
[245] 3-3

Érdélyi Képes Naptárt
darabját 30 kr-ért, a mely az országos vásárok előjegyzésében pontosaságra nézve eddigelé a legelőbb helyen áll.
Magamat b. pártfogásukba ajánlván maradtam kézzel tisztelettel
Györgyjakab M. utóda,
Csikszereudán.

Eladó vendéglő helyiség
Mátrai czimló órászülzettel átellenben.
Értekezhető **Geozó Elek** urral.

Téli fürdő megnyitás
megtörtént és az árkában leszállítottam. I. kád 1 korona. II. kád 80 fillér, tehérnemű és szappan nélkül 60 fillér. Tisztelettel
Szopos Domokos.
[234] 3-3

Szám 3911-1900. [247] 1-1
tkkvi.
Árverési hirdetményi kivonat.
A cik-szentmiklósi kir. járásbíróság, mint tel. hkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a békaszádi lakóközösség részvénytartáság végrehajtásának Inceze Ágoston és Inceze Elek végrehajtást szenevdő 393 korona és fillér löke kövétel és járnékai iránti végrehajtást ügyében a cik-szeredai kir. törvénysekk (a cik-szentmiklósi kir. járásbírószág) teáltitán lévő Csik-Madaras községben és határán fekvő a cik-madarasi 18 szajkvbén Inceze Ágoston és Inceze Elek végrehajtást szenevdők és Inceze Ágoston szül. Tamás Erzsébet nevéen álló A. f. 142-144. brz. ingatl. 11 kor., 801. brz. ingatl. 320 kor., 2148/2. brz. ingatl. 3 kor., 4453/2. brz. ingatl. 3 kor., 5610/2. brz. ingatl. 3 kor., 5618. 5620/2. brz. ingatl. 8 kor., 5691/2. brz. ingatl. 4 kor. 6006-6009. brz. ingatl. 32 kor. 8072/2. 8251/2. 8252. brz. ingatlanra 43 kor., 9239. 8243. brz. ingatl. 26 kor., 11259. brz. ingatl. 2 kor., 11510. brz. ingatlanra 16 korona, 11593. 11595. 11596. brz. 15 kor. 12181/2. brz. ingatlanra 6 kor., 12380. brz. 8 korona. 12476. brz. ingatl. 6 kor., 12756. brz. 6 kor., 14376. brz. ingatlanra 82 kor., 14380. brz. 39 kor., 14421-14422. brz. ingatl. 65 kor., 14429/2. brz. 41 kor. Eszenesen 723 koronában eszenel megállapított kikiáltási áraban az árverési előrendelet és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi december hó 24-ik napján éleslétté 6 órára Csik-Madaras község házánál megtartandó nyilvános árverésen birtoktesztent a kikiáltási áron alól is eladhatatni fognak.
Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becárának birtok tesztentként 10%-át vagyis összesen 72 kor. 32 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelölt árfulyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt keit igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadéktól eszenel a birtoknál előlegesen elhelyezeséért kiállított szabályszerést elemervényét átiszolgáltatni.
Csik-Szentmiklósan, 1900. szept. 6-án.
A kir. járásbírószág, mint tkkvi hatóság.
Gagyri Dénes, kir. albiró.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy üzletemben nagy választékban és lehető legszolidabb áraban kaphatók mindennemű karácsonyi és ujévi ajándékok.
Szives látogatásukat kérve vagyok teljes tisztelettel
Merza Rezső,
női- és férfi divat-üzlete, Csikszereudán.
[246] 1-3

Kitűnő zamatu tiszta szőlőbork.
Helvig G. János
nemzeti vendéglőjének
→ **ÁRJEGYZÉKE.** ←
A háztól kihordva:
1 liter vörös burgundi gyógybor 1 kor. 40 fillér
1 liter leányka 1899-beli 1 kor. — fillér
1 liter rizling 1899-beli 1 kor. — fillér
1 liter asztali 1899-beli — kor. 88 fillér
07 liter nyarádzentlászói lepecsételt palacsokokban 1 kor. 40 fillér
Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy pénzemet — ha bár mindig jó borokkal igyekeztem eddig is ellátni, — most kiskükküllövármegyéből láttam el *leányka, rizling és asztali borkokkal* a híres Földváry-féle, Török- és Fülzehegyekből V.-Gállfalváról a mely borok többször lettek már arany-és ezüst érmekek kitüntetésre és a melyeket háztól kihordva a fentebb közölt árjegyzék szerint árusítok. A nagyérdemű közönségnek becses pártfogását kérve vagyok alázatos szolgálja
HELVIG G. JÁNOS.
[233] 2-3

Draher-féle kőhányai duplamárczusi sör kizárolagos kimerése.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletem nagyobbitása és tisztelt vevőimnek kényelmesebb kiszolgálhatása céljából
Nyerges és kárpitos üzletemet
a piacz-utózába, Szopos Béni házába helyeztem át. Egyben becses tudomásukra hozom, hogy *nyerges és kárpitos üzletemet* a mai kor igényeinek teljesen megfelelően ujonnan rendeztem, hol minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel ellátalom és ezt csinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközliöm.
Raktáron tartok mindenféle rugányos divanokat 40-200 koronás és garnitúrákat; ugy hogy itt mindenki beszerezheti szükségétét ép oly olcsó áron, mind bármely nagyobb városban. Továbbá kész *kocskák* raktáron vannak.
Végül a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhivom azon körülményre, hogy a kocskák, valamint minden e szakba vágó munkák javítását ellátalom.
Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlván maradtam
Kiváló tisztelettel **Bájer Ferencz**, nyerges és kárpitos.
Csik-Szereda, piacz-utózában.
[106] 8-10

KÖNYVNYOMDA és KÖNYVKERESKEDES.
Ajánlja elkészítés végétt a következőket:
Művek, folyóiratok és faharaszok
Kitűnő fehér-és fogalmipapírok
Körlevelek, nyoszták és árjegyzékek
ÜZLETI KÖNYVEK
ÜZLETI LEVELEK
Nővkarátyák
Nagy választék
Levelboríték-, csomagolópapir-, írószerek-, pecsétviasz-stbíben.
Eljegyzel, csatával megkibékök.
A „CSIKI LAPOK“ KIADÓHIVATALA.